

Активізація процесів навчання передбачає постійний процес управління діяльністю студентів, спонукання до енергійного, цілеспрямованого навчання, подолання спаду, пасивності та стереотипності. Основним при впровадженні сучасних технологій навчання, є пошуки можливостей органічного поєднання та взаємоузгодження традиційних методів реалізації навчального процесу з новими методами його інтенсифікації й активізації. Це забезпечує реалізацію таких принципів сучасних концепцій викладання: проблемності, погодженості та системності цілей навчання, орієнтованості на наявний досвід, націленості на самонавчання, професійної орієнтованості, зворотного зв'язку.

Тренінг у цьому випадку є ефективною освітньою технологією, що передбачає послідовно побудовану й оптимізовану систему дій чи операцій суб'єктів освітнього процесу шляхом набуття навчального досвіду, певних знань та навичок, спрямованих на кінцевий результат. Застосування тренінгових технологій передбачає високий рівень залучення студентів у навчальний процес, що сприяє розвитку міжособистісних комунікацій, розвитку аналітичного мислення і виробленню навичок управлінського мислення.

Необхідність застосування тренінгових технологій обумовлена практичною спрямованістю такої науки як маркетинг. Глибоке володіння теоретичними знаннями не завжди гарантує їх успішне застосування на практиці. Маркетинг — це, насамперед, філософія бізнесу, а це означає, що маркетингову проблему неможливо вирішити єдиним вірним шляхом, кожний випадок вимагає індивідуального підходу на основі всебічного оцінювання і орієнтації в маркетинговому середовищі. Протягом тренінгу студентам надається унікальна можливість не тільки оперувати знаннями, здобутими на протязі навчання в університеті, але й вчитися активним чином впроваджувати їх у практичну діяльність, розвивати маркетингове мислення, нестандартним чином підходити до розв'язання конкретної ситуації, доводити вірність своїх суджень, відстоювати власні погляди. Все це є запорукою успішної практичної діяльності майбутніх фахівців з маркетингу.

Л. В. Щетініна, канд. екон. наук, старш. викл.,
кафедра управління персоналом

ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОВЕДЕННЯ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Отримання студентами знань, формування у них навичок і вмінь було і залишається метою навчального процесу. Однак одним з актуальних питань сьогодні є пошук дієвих форм досягнення цієї мети. Вважається, що семінари втратили своє значення і їм на заміну мають прийти практичні заняття з використанням активних методів — тренінги, дискусії, аналіз ситуацій тощо. Але необхідно зупинитися на завданнях, які має вирішувати проведення семінарських занять. На нашу думку, серед них можна виділити чотири найважливіших, а саме:

— засвоєння студентами категорійного апарату для формування у них уявлення про різноманіття явищ суспільного життя, а також відмінності між ними;

— розвиток у студентів логічного мислення на основі розуміння ними взаємозв'язків між термінами, поняттями і категоріями;

— формування нових знань через застосування наукової методології (аналізу, синтезу, порівняння тощо) до знань, які отримані за допомогою викладача або навчально-методичної літератури;

— формування вмінь оперувати засвоєними знаннями під час вивчення нового навчального матеріалу або засвоєння знань вищого рівня складності.

Зрозуміло, що засвоєння теоретичних знань можливе на основі самостійної роботи студентів, однак в цьому випадку звужуються можливості такого важливого елементу навчального процесу, як зворотній зв'язок з викладачем. Результатом цього може бути зниження ефективності використання інших форм навчального процесу (лабораторна робота, практичне заняття, виконання індивідуальних завдань тощо), тобто може збільшитися кількість помилок, погіршитися якість виконання завдань, знизитися їх дієвість.

Отже, повна відмова від семінарських занять, на нашу думку, є недоцільною — необхідна лише їх модифікація. Причому остання стосується відмови від «золотого» правила студентів — «Зазубрив. Здав. Забув.» Це означає, що необхідно вимагати від студентів розуміння теоретичного матеріалу, засобами чого можуть бути:

— обов'язкове наведення прикладів під час відповідей;

— перефразування «своїми словами» змісту прийнятої в науковій літературі термінології;

— порівняння близьких за змістом понять або підходів різних науковців;

— формулювання як викладачем, так і студентами практичного значення та актуальності засвоєння теоретичних знань;

— пояснення, в першу чергу, викладачем міждисциплінарного значення і зв'язку отриманих знань.

Досягнення мети розуміння студентами теоретичного матеріалу вимагає також перегляду критеріїв оцінювання знань студентів:

— оцінка «відмінно» має виставлятися не тільки за знання студентами понятійного апарату та літературних джерел, але й за демонстрацію «безпомилкового» розуміння вивченого теоретичного матеріалу за допомогою наведених засобів;

— оцінка «добре» має передбачати, що студент знає теоретичний матеріал, але під час демонстрації його розуміння припускається помилок, які виправляє за допомогою додаткових питань викладача;

— оцінка «задовільно» — знає теоретичний матеріал без належної демонстрації його розуміння;

— оцінка «незадовільно» — не знає теоретичний матеріал.

Таким чином, високої ефективності навчального процесу можна досягти на основі підвищення дієвості семінарських занять як базису для успішної його активізації.

*О. П. Юцкевич, В. П. Чернякіна, старш. викл.,
кафедра німецької мови*

АВТОНОМІЯ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ ОСОБИСТОСТІ

Сьогодні навряд чи хто-небудь зможе заперечити твердження про те, що процес навчання не є процесом пасивного поглинання запропонованої (а іноді і нав'язаної) інформації.

Процес пізнання — це активний процес, в ході якого повинне відбуватися переосмислення уже отриманих знань у ряді питань, а також конструювання його складових. Ключовими концептами в даному випадку виступають: ефективність навчання, планування власної діяльності, інтеграція знань, рефлексія та самооцінка. Все вище сказане має безпосереднє відношення до рівня автономії навчаючих.

В основі готовності до автономії в освіті лежать кілька позицій, які можна сформулювати наступним чином: